

Magyar szobrászok

A szobrok hozzátartoznak a városok arculatához, sőt némelyik a város jelképévé válik. Bár anyaguk maradandó, sokszor háború vagy romboló indulat dönti le őket. Nemzeti történelmünk viharai nem csak várainkat, templomainkat, hanem szoborkincseinket is pusztították.

■ A kolozsvári testvérek, **Márton és György** 1373-ban öntötték bronzba *Sárkányölő Szent György* szobrát, melynek eredetije Prágában áll. Legismertebb másolata Kolozsvár egyik jelképe lett. 1904-ben avatták fel az Egyetemi Könyvtár előtt, ám a teret átépítő kommunista hatalom 1960-ban átköltöztette mai helyére, a Farkas utcai református templom elé. Másolatait Budapesten és Szegeden is megcsodálhatjuk.

■ **Izso Miklós** a XIX. századi magyar nemzeti szobrászat legnagyobb alakja. Az 1848-49-es szabadságharcban megsebesült, a világosi fegyverletétel után bujdosni kényszerült. Pesten, Bécsben, Münchenben tanult. A magyar szobrászok közül elsőként ábrázolt népi figurákat. Legismertebb műve a *Búsuló juhász*. A Magyar Nemzeti Galéria 71 szobrát őrzi.

■ **Stróbl Alajos** a századforduló magyar szobrászatának vezető egyénisége. Bécsben tanult, majd évtizedeken át a Magyar Királyi Képzőművészeti Főiskola tanára volt. Legszebb alkotásai: a Mátyás király kút a Budai Várban, Dobó István szobra Egerben, a Széchenyi Istváné Szegeden, a Jókai Móré Budapesten, *Szent István lovasszobra* a Halászbástyán.

■ **Zala György** a magyar emlékműszobrászat legjelentősebb mestere. Nyolc éves korában apját, anyját elvesztette, nagybátyjai neveltették. Sokat nélkülözött, keményen megdolgozott azért, hogy tanulhasson. A budapesti millenniumi emlékműből ő alkotta meg *Gábrriel arkangyalt*, a Háború és Béke szoborcsoportot, négy királyszobrot és minden domborművet. Az *aradi Szabadságszobor* sorsa sajnos nem csak a szabadságról mesél. 1890-ben avatták fel. Amikor Arad Románia része lett, előbb beideszkázták, majd lebontották, és 75 éven át az aradi vár árkában „őrizték”, mígnem 2004-ben sikerült ismét teljes pompájában felállítani a Román-Magyar Megbékélés-parkban.

■ **Fadrusz János** számos országos híró remekmű alkotója. A szegénysorsú, tehetséges ifjú taníttatását szülővárosa, Pozsony támogatta, első nagy megbízását is szülővárosától kapta. Mária Terézia 1896-ban felavatott lovasszobrát 1921-ben a szlovák nacionalisták szétzúzták. Az 1902-ben felavatott kolozsvári Mátyás-szobor megúsza a rombolást, mert Mátyást a románok is magukénak vallják. A *zilahi Wesselényi-emlékművet* viszont 1935-ben a román hatalom eltávolította, talapzatát szétverték. 1942-ben sikerült eredeti állapotában visszaállítani, és máig megőrizni.

■ **Kovács Margit** népi és mitológiai témájú kerámiaszobrai derűt és az élet szeretetét sugározzák. Szentendrén állandó kiállítás őrzi a legszebbeket.

■ A gyergyócsomafalviak híven őrzik **Borsos Miklós** emlékét, akinek családja innen származik. Győrbe menekülve a magyarországi művészeti élet szervezője, oktatója, jelentős alkotója lett. *Szent István mellszobra* Pécsváradon áll.

■ **Marton László** művei világszerte ismertek, szerepelnek a walesi herceg, a japán császár, a Vatikán gyűjteményében is. Országszerte 150, Budapesten 40 alkotása ajándékozta meg a szépség látványával a rohanó embereket. *József Attila bronzalakja* a Duna-parton ül.

■ **Szervátiusz Jenő** és **Szervátiusz Tibor** apa és fia, mindketten Kolozsvár szülöttei, s bár Magyarországra telepedtek át, témáik, formanyelvük Erdélyhez köti őket. Közösén alkották meg *Tamási Áron farkaslaki síremlékét*.

■ **Benczédi Sándor** néhány mozdulattal megformált kerámia-szobrocskáinak nemcsak a felülete érdekes, fanyar székely humorral azt üzenik: esendő, de azért szeretnivaló az ember.

■ **Bocskay Vince**, Szovátán élő szobrászművész alkotásai erdélyi történelmi személyiségeknek állítanak méltó emléket. Kolozsváron *Márton Áron püspök* ércalakja előtt hajthatunk fejet.

Zsigmond Emese